

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

A ki a »Debreczen«-re 1896. január elejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f. évi decz. havában ingyen kapja lapunkat.

Utolsó tisztujítás.

Debreczen, decz. 21.

Ezt a címet szeretik a kormány és a kormánypárt lapjai a most folyó vármegyei restaurációról szóló tudósítások fölibe írni.

Értjük a czélzatát ennek a hangzatos czimnek.

Tudjuk, hogy a kormánypárt ebben az újra forgalomba hozott profetiában keresi és reméli a maga örökkévalóságának, a hatalom örök bitorlásának legszilárdabb biztosítékát.

Belátjuk, hogy neki életkérdés, rá nézve léfeltétel annak a bűnös álmnak a megvalósulása, a mely az »utolsó tisztujítás« fogalmában nyer kifejezést.

Nem kevesebbet akar jelenteni ez a világba dobott frázis annál, hogy mire a most hivatalba álló vármegyei tisztikar mandatumra lejár, akkorra sikerül a kormánynak vakon szavazó pártja segítségével keresztül erőszakolni a közigazgatás államosítását.

Isten óvja ettől édes magyar hazánkat!

Mi az autonómiának, a helyesen értelmezett önkormányzatnak vagyunk hívei, abban látjuk minden alkotmányos állami szabad intézményeinek örök időkre szóló védőbástyáit s attól reméljük mindenha, minden uralkodó hatalom tulkapásainak, alkotmányszegésre törő hajlamainak ostorozóját, korlátozóját fékentartóját.

Erős hitünk az, hogy a nemzeti fejlődésnek csak az az egyetlen, törhetlen emeltyűje van, ha a nemzet milliói nem csupán a »kormányzott tömeg« passzív szerepére vannak kárhoztatva, hanem saját magok köréből szabadon választott közegeik és szerveik által maguk is részt vesznek saját ügyeik rendezésében, igazgatásában, szóval: ha van igazi autonómiájuk, önkormányzatuk.

Ennek az önkormányzatnak az örökre szóló és teljes megsemmisítését czélozza az a nemzetgyilkoló igyekezet a mely az »utolsó tisztujítás« fogalmában nyer kifejezést.

Azonban föltéve, hogy az teljesen állami közigazgatás minden tekintetben jobb volna az autonomikusnál — a mit pedig a szabadelvűség egyetlen barátja sem állíthat — annak életbeléptetését csak feltétlenül szabad és független ál-

lamok kísérthetik meg. Olyan államok, a melyeknek lakossága nemzetiség, és hazafiság tekintetében teljesen azonos elemekből áll, a hol a legfőbb hatalmat vagy a nemzetből a nemzet által választott mandatarikusok kezelik, vagy pedig olyan nemzeti dynastia áll az élükön, a melynek minden tagja a nemzet véreből való vérnek érzi és vallja magát és minden gondolatával osztja a nemzet közgondolkodását és minden érzése beleolvad a haza fiainak egyetemes érzésébe.

De hová juttatná a szertelen erőre vergődő kormányhatalom ezt a mi szárandó magyar hazánkat!

Mi lenne nemzetünkben az állami omnipotentia rémes regímeje alatt holott most, a mikor még van valamelyes önkormányzatunk, még is a közigazgatási közegek által végezteti a kormány a nemzet pusztító orgyilkos politikát.

Ha sorra vesszük ezeregyezer sérelmünket, a melyeket alkotmányos jogainkban minduntalan pirulva szenvedünk, alig találunk közöttünk olyat, a melyet ne a közigazgatási közegek bérenczkeze intézne ellenünk — felsőbb hatalmi meghagyás folytán.

Tudjuk mi azt, panaszoljuk is szünetlenül, hogy közigazgatásunk rossz, hogy a tisztviselőkből kivesszett az egyéni függetlenség és a szabad gondolkodás legutolsó csirája is, hogy oda vagyunk szabad prédára dova, a hatalmasok tetszését hajhászó főispánok, főszolgabírák és más szörnnyállatok önkénykedésének: de jogainkra jogos és igazságos panaszainkra a legdurvábban sértő választ az »államosítás«-sal való fenyegetőzésben kapjuk,

Lelketlen, sivár, reménytelen ez a mi korunk!

Hiszen így csak a kannibálok közt szoktak gondolkozni, hogy a beteget, a sebesültet, a ki segítségért kiált hozzánk, üssük agyon, hogy ne szzenvedjen tovább!

Hahó! Urak! Hatalom bitorlói! Ez az idő még nem következett el!

Ez a nemzet, a mely ellen saját fiai folytatnak gyilkos politikát, ha meglankadt is rövid időre, nemsokára újra visszanyeri ősi erejét, testi és szellemi rugékonyságát.

És ha ezt visszanyeri, akkor hatalmas jobbának egyetlen sujtásával ösztetöri azt a rozoga alkotmányt, a mit a husosfazekak oltalmára az elősködök botor elmével alkottak és a mi nem véd, nem oltalmaz a hatalom bérszolgáinak önző érdekén kívül senkit és semmit.

Volt már kormány másik is, e mos-

taninál hatalmasabb is, amely már megpróbálta a nemzetre ráerőszakolni e rab-szolgaságnak azt az új, czifrán faragott igáját, amit »állami« közigazgatásnak ezretnek nevezni: de a nemzet erős ellenállásán hajótörést szenvedett a bűnös kísérlet.

Meg vagyunk győződve, hogy ugyanígy fog járni minden újabb próbálkozása is.

A nemzetnek az első próbatétel óta nem volt oka szerelemre gyuladni az állami omnipotentia iránt, sőt azóta is ezer újabb tanuságot meritett arra nézve, hogy csak az autonomia, az önkormányzat útján biztosíthatja saját fennállását és menekülhet meg az Ausztriába való beolvadás veszedelmétől.

Nem állami közigazgatásra van tehát nemzetünknek szüksége, hanem jó közigazgatásra.

Erre találjon módot és eszközöket a törvényhozás.

A kvalifikáció szigorú megszabásával, a szerzett érdemeknek kellő méltatásával, a corruptio és protectio mérgének eltávolításával és a közig. tisztviselők anyagi helyzetének javításával, biztosításával: autonomikus uton és elvek szerint lehet csak igazi nemzeti és jó közigazgatást létesíteni.

Erre törünk mi minden erőnkkel, minden igyekezetünkkel!

Ez az érdeke nemzetünknek, de ez az érdeke a közigazgatási tisztviselőknek is, mert különben elveszítve emberi értéküket, a hatalmasok kényekedvének hitvány játékszerévé alacsonyodnak, és akkor dobják el őket, a mikor szeszélyük, vagy önző érdekük úgy kívánja.

Ne lelkesedjenek tehát az »állami« közigazgatásért, hanem segítsenek nekünk, a maguk és a haza jól felfogott érdekében, a »nemzeti«, az önkormányzati alapokon hatalmas közigazgatás megvalósításában.

Isten a jó ügyet el nem hagyja!

Grotius.

Választás Körmenten. Báró Eötvös Loránd lemondása folytán a körmentendi kerületben megindult a korteskedés a közeli képviselőválasztásra. A kormánypárt értekezletén Chernel György tömöri nagybirtokosnak ajánlották föl a jelöltséget, a ki azt elfogadta s legközelebb megtartja programbeszédét Körmenten s azután bejárja a kerületet. Chernel György érdekében a kormány minden telhető erőfeszítést ki fog fejteti, annál is inkább, mivel az ellenzék nagy és nem hajlandó a kerületet kormánypárti szavazó-automatának átengedni. A néppárt szintén mozgolódik, azonban, ha a függetlenségi párt György Eleket jelöli, semmi kilátásra sincs a győzelemre, s így a jelöléstől is eláll.

12851

Az a bizonyos „két szék.”

Egyik a városi tanács, másik az egyház-tanács. Az a valami pedig, a minek okvetlenül a pad alá kell esnie: a népnevelés ügye.

A világot se gondolja senki, hogy eddig is kizárólag az érdekelte ref. tanítók sorsa miatt szólaltunk fel annyira az ő fizetési ügyük érdekében. Erre csak annyiban szolgáltunk rá, a mennyiben ők volnának a „népnevelők”, kik ama szent ügy szolgálatában állanak, annak érdekeit tartoznak szívükön hordozni.

Ez a rövid magyarázat különben is igazolást fog nyerni a következőkből:

Legelőször is azt szeretnők tudni, hogy a mit a város adott és ad a tanítók fizetésére kizárólag a nyenyen iskoláztatási célra van-e adva? Az igenleges felelet sok homályos nézetet derítene fel.

Azután felvilágosítást kérünk az adatokból, a számadásokból. Hallottunk ugyan — bár nem hivatalosan — ezekről az adatokról, mert Pál ezekre azt mondja, hogy az ingyenes iskoláztatási pénztárból a fizetés javításához szükséges összeg nem telik ki egészen. Ezzel szemben Péter ugyancsak ezen adatok alapján állítja, hogy igenis kitelik bőven, sőt maradna is belőle. (Péter ugyan milliók költségvetésekről ad és vesz számot, de hát rajta is beteljesedhetik, hogy: errare humanum est; mert utána teszi a feltételes kötőszócskát is. Hogy mi jogon teszi utána, azt már nem tudjuk.)

Pál azzal biztat, hogyha Déter ad, ő is ad, de addig egy garast sem. Péter meg kijelenti, hogy addig nem ad, míg tényleg szükség nem lesz rá. Pál azt állítja, hogy adhat a város még arányos osztás szerint is, míg Péter ezt a hányadot úgy kerülgeti, mint macska a forró kását.

Melyiknek higgyünk most már? Pálnak éppen annyi igaza lehet, mint Péternek. A tanítókról mindenkor és mindenben róluk-nélkülök határoznak. Mindegyik sokalja azt a fáradságot, hogy alapos felvilágosítást adjon nekik az aktákból, melyek ilyenformán örökös homályba vannak előtűk burkolva.

A régi osztalék megszüntével — a mely kevés is, bizonytalan is volt, soká lehetett hozzá járni, a fizetési aránytalanságokon pedig nem segített, az egyenlőség magasztos elvének érvényre jutása szent lelkesedésre buzdította a tanítókat. Megindult a munka minden téren... s ugyan nézzünk be most egy-egy gyűlésükre?!

Ledarálják az előretolt közg. ügyeket s szinte epedve várják a legújabb ígéreteket a „legeslegutolsó határidőről”, a mikor tudni fogunk valamit arról a sokak által oly nagyon szívükön hordott bizonytalan valairól. — Elhangzik az is. Ekkor aztán a nagyobb rész fölkerelkedik, a lélekölő bizonytalanság s a lemondás fájó keservével sohajt egyet: „Oszolj község, nincs vendégség!” Mennek ki erre, ki arra.

Persze, üres ígérekkel nem lakott még jól senki.

Amde sem a városi, — sem az egyház-tanács előtt nem lehet érdektelen ez a közönyösség, ez a mélyen leverő kóros állapot, melynek ugyan nem egyedüli oka a fizetésjavítás mostoha sorsa, de talán ez az a csópp, mely színültig telíté a keserűség poharát.

Ha akadna ember, — már akár egyháznál, akár a városnál, — a ki érdemesnek ta-

lálna népnevelés-ügyünk terén széttekinteni, bizony sok javítani valót találna. Vagy közbömbös rájuk nézve, hogy ma is alig van ref. elemi iskoláink közül néhány, hol egy tanító egy osztályt vezet? vagy talán azt tartják minél több, annál jobb?! Nem sérti a büszkeségüket, hogy némelyik iskolánkat heringes hordónak nézi valamely véletlenül betekintő idegen? Hát az nem tűnik fel senkinek, hogy a tanításban semmiféle összhangzata nincs?! (A szellemet ugyan nem lehet békébe verni, de a tanítási rendszer mindeniknek módosítható annyira, hogy a többihez valamennyire hozzásimuljon.)

Ezekre és több effélére azonban senki sem gondol.

Hogy a tanítók fásultsága nem légből kapott állítás, hosszas bizonyítgatás helyett csak egy példát fogunk idézni. Régi óhaja ugyanis a tanítótestületnek, hogy saját tanácskozó érme legyen, a hova könyv- és irattárat is elhelyezhesse, stb. Az egyház jóvoltából szeptemberben már készen volt a saját házuk, az „Othón”, s várta a gazdát, a ki átvegye. Sehoh senki... Deczember elején átíratot kap a tantestület, hogy vegye át már és költözzék bele.

A kit ennyire biztatni kell, hogy fogadja el, a miért oly régóta esedezett: azt bizonyára nem homli csekélységek kedvetlenítették el.

De valóban érhetetlen a tanító eljárása is, a kik elmennek ugyan hol Poncziusához, hol Pilátushoz. Itt is ígéretet nyerne, ott is buzgó támogatást ígérnek, s mindezeket szépen zsebrerakra, várnak, várnak a legeslegújabb „legutolsó határidőig”.

Hát nem látják már be a tanító urak hogy az a sok hiábavaló ajtonyitogatás, alázatos kérelmezés és az üres ígéretekben való hit egyenesen tekintélyük rovására megy.

Hát nem tudják, hogy abból a nemes idealismusból, mely a tanteremben annyira ezüskés mint a talat kenyér, ide nem szabad magukkal hozni egy szemernyit sem.

Ha azok, kik befolyással bírnak a tanítók sorsainak intézésére, meggondolnák, hogy mikor ezek érdekei, — kicsinylésből avagy más indokból ennyire elhanyagolják s így kiirtják lelkökből a hitet és oda plántálják helyébe a bizalmatlanságot, — tulajdonképen a nevelés ügyének ártanak, még pedig ártanak annyit, a mennyit talán kész akarva sem ártatnának: bizonyára nem engednék meg sem maguknak, sem másnak, hogy egy nap munká évekig elintézzellenül. — Vagyis a tanító urak nincsenek hozzászóva ilyen esetekben, sőt talán nem is mernének gyors és erélyes akciókat indítani. Ez a mostani ügyük több mint két évi halasztása leveri, lecsüggeszt őket; már pedig gyöngé mécses nem adhat erős, ietensiv fény-özönt.

Nem kérelmezés, hanem erélyes akció kell már ide.

Ama szent ügy, a népnevelés szent ügyének érdekében hívunk fel titeket: Munkára tanítók! Munkára város és egyház urai!!

Mohi.

Alkotmányos függvények.

Irta: Gondy Károly.

Minél erősebben fujjuk a tárogatót a függetlenség és függetlenítés zászlaja mellett: annál inkább érezzük a nyomást és elnyomatást alkotmányos életünkben.

Egy himző gáz a mi kormány rendszerünk. Minden kis négyzet egy járom, melybe a fő-

ispánok a közigazgatás székében elhelyezkedve, szövik a munkás gobelin-t, fonják a Kóbilent; öltik a matematikai pamutot, de nem skofiumot, himezve a szabadelvűség mákvirág keretébe azon torz képet, melyet parlamentaris minta képek neveznek.

Már nagyobb ironiát képzelni sem lehet, mint midőn a főispán a vármegye vas trónusán még államosításról álmodik. — Oh, álmok álma!!... III. Richard is lóval álmódott Bosworthnál!...

Már nem éri be a satrapa teljhatalommal, de a hurt szakadásig felcsigázza. Uram fia! Quo usque... abutere... patientia nostra?!

De végre mit kezd a nép, a tehetetlen világotlány-erdő ha gyökereit a féreg rágja?! Magyarországot történelmében eddig nem ösmertük ez apró féregket, melyek fényes multu arany lapjait kikezdettek volna!

Magyarország még nem volt! No ha most e fényes hátú bogár gyűjteményével nyitjuk meg az új millenniumot, — gyönyörű a kiáltásunk.

A felső zoologia a bakteriumokkal kezdődik és az oro-zlannal végződik: lehet, hogy most ezen váloponton áll szegény hazánk jövője. Adja isten!...

A közigazgatási bizottsági gyűlésen, — mindegyik elmondja a magaét, egy cseppet sem törődve a más pástorkodásával; ilyen ünnepléses leszámolásnál a főispán mindent rendben talál. Csak a választás menjen a maga rendében, nincsenek akkor baj még a fekete tagon sem; a föld nyugodt és következetes; képen nincsen hóbortja, kivált ha hó borítja.

Odafent is megnyugosznak a főispán végzéseiben; legfeljebb küldenek egy miniszteri titkár (Szegény Hekenaszt Gusztáv!) ki a pénzügyről szarkalkodik, vagy Bécsből Kriegshamer meghagyásából jó Waldstätten báró közös katonát vizsgál; a honvédekkel nem sokat törődnek, mert a hol „ágyu” sincsen, ott ne keress. — Így aztán fekete fehéren tisztán áll minden, csak olvasni és hinni kell.

A mint tehát a hivatalos mondókák harmadik dobpergése: „senki többet!!!” lezajlik, nyugodtan hajthatjuk le fejünket, meg a fekete tenger sem háborog. Törökországban is minden csendes; ott fekszik a turbán mint a habkók a tálon. Törökország európai része ott meredezik, mint a sült pulyka a transzir-tányéron, melyet a feudalisták a fatális fatálon feldarabolni készülnek. Az angol már beleütötte szigonyát; — kinek jut a püspökfalat, az most a nagy kérdés.

Ebben a nagy csendességben a millenium portája előtt vigan dudál a portugál. Mi pedig a fészünkben lessük a főispán szájából a ki-nevezett, — a g y o n p u f f a n t o t t anyakönyvvezetők neveit. — A reménykedők és reményükben nem csalódtak felől biz' ott lehet a bizottság ékes flotta beszéde, ágyuk dörgései... csak mi a hivatalon kívül állók látjuk, hogy hiba van az írottak és mondottak körül; csupa ámitás az egész referáda.

Latinovics Mihály állami főmérnök az utakról referált. Nagy érdekében állanak a jó utak; neki polgári eskü nélkül el lehet hinni, ha az utakat dicséri. Mi pedig, kik az uti adót fizetjük és egy sánta kopónk sincsen, mely az ut porát felverje, nekünk vajmi kevés szórakozást nyújt, az utakról felolvasást hallgatni. Nekünk elég volna az egyenes Koss-ut... csak erre gyűjthetnénk egy kilométer aranyat, hogy emléke az eget érne!...

Dr. Sárvány főorvos is az iskolák érdekében elmondja, hogy szünében van a járvány, persze addig szünétel, míg a harmadik „fő” beszélni kezd. Mi pedig tisztán látjuk a menyire azt a sár engedti, hogy addig tart a fertőző járvány, míg nem szünik meg a sár-vány. — A ki tehát nem resteli és a bajoknak jobban utána jár, azt tapasztalja, hogy az egész referáda-torta: sár-vár. — Chari-vári az egész főispáni comedia; jól laktam torkig: bene comedia a...

Vörhny, kanyaró még jobban grasszal, de hát az iskolák és tanítók sokba vannak, még a gyermekvilág sem maradhat soká tudomány nélkül, mert könnyen koczkatatjuk

nagyhatalmi állásunkat; ti-ista spiritusx kell, hogy kiálljak a kultur harcokat.

Es miért van az úgy, hogy föllentés és bók nélkül fenn nem állhat a világ?!

A függés mértani lánczának a csörtetése a matematikai pontosággal szőtt cselszövevényesség, a coordina ták, subordinaták, a függvények alkalmazása, a sinus és cosinus, a keblek és pötkelek viszonyosága, az öblös szájak és köblös földek mértékei, de még a szép asszony keble is mind hozzájárulnak, hogy a boldogság és boldogulás kikötőjébe juthassunk. A meghunyászkodás és ügyes apportirózás viszi a kutya embert a fényes pokolba. Kevesen jutnak oda összerejükből, sikeres munkáinkban az ördög az uti- és munkatársunk. — A szegénység és tehetetlenség a zsarnokság legbiztosabb támpontjai: minél görbébb a vonal, annál több a normális. A függés mennyiségiani képlete:

sin. A—A. sinus.

A közbecsült városi főorvosunk kénytelen — különösen egy idő óta — a főispán rezcipéje szerint orvosolni, Latnovies főmérnök a főispán szája ize szerint egyengeti az utat, Stahl h. főmérnök sem uszhat a keresztviz elen.

A tudomány itt mindég csak mellékes. Annyi csak telik minden alárendeltől (és ki nem volna az?) hogy annak idejében corporatálja, élve, vagy halva, sülve vagy főve beszálítsa a választókat Ó nagysága és még Öbb (új comparativus) Meltósága, vagy Legfőbb Nagymeltósága nevében!

Hiába kérvényez, sürget, appellál a főorvos, nincsen szava, önálló hatásköre, a fiókban ad acta hever minden indítvány, kérelme.

Lehetetlen azt feltenni egy valóban finom művelt orvosról, hogy ne szólalt volna fel azon már az arczátlansággal határos városi vis inertiae ellen, melylyel a szemét kihordását az udvarokról még mindig késlelteti.

Nincsen már az országban valamire való város, a hol az már évtizedek óta ususban ne volna. Kassán, Miskolcon, sat. rendszeres szekereken, Budapesten pláne már vasutakon is hordják. Vagy azt várják, hogy erre is küldjön József főherceg udvari szállító?

Hát oly nehéz azt belatni, hogy a szeméttartók, (melyek némely háznál két évben egyszer ürítettnek) és az ürzések a miázmák melegágyai, a hová a beteg szobájából a ragály csirái bőven szállítanak.

Ennek a tangens-nek is meg van a Kothtangense.

Instálom, nem borzasztó szűkkbűség, hogy vízvezeték még ingyen sem kell a városnak. Vagy talán éppen az a baj, hogy nem a magunk, a város pénzéből készíthjük?...

Hát erre mit mond a tisztelt közönség? Van annak körülbelül 18 éve, hogy a jönevű váradi czézfestő, Dióssy potom áron, ha jól emlékszem tiz krért kínálta a házszámot és az utcák neveit tartalmazó czimtabláit, azóta mindig várjuk azokat, de hiába!

Hát kérem az irnoknak csak egy levelébe kerülne, a városnak egy krajczárjába sem, mi házigazdák szivesen megadjuk a koronát is tessék bátran megrendelni, az ut-és járdaadó mellett még ez a kis summa is elcsuszik.

Sokan azt mondják; Hiába! czivis város... Igen ám, csakhogy ennek a czivis városnak régebben volt annyi esze, hogy nem bízott a komákban, hanem többnyire idegen tapasztalt, világlátott embereket kínált meg a senatorsággal, a főmérnökséggel. Leidenfrost, Frank, Kaffka, Beck Pál, Liszkay mind jelesek voltak. Hát még professzorai és orvosai? Kerrekes a mathematicus, Csécsy az orvos, világhírűek voltak.

A ki tudni akarja, hogy ki volt Beck Pál, nézze meg jól a Dégenfeld és Tisza házakat, de kivált a Téglási kastélyt. Csorba polgármester is minden ízében egész ember volt.

Hiába itt minden erőlködés, ha egyszer a magunk szörű feljebbvalóinknak nincsen ahhoz érzékük, és a szakavatott nem tudja hatáskörét izolálni, csak a szegletes politizáló előjáróság függvényeit.

Csodálkozánk, hogy egy német nevű és származású gróf ereiben nem az a kellő kép-

vér foly, az eladott szőlőjében bizonyosan kevés volt a Blaustingler. Kár hogy nincsen benne egy kevés Beck-vér!

Micsoda ráció, hogy egy országos tekintélyű mérnök, a milyent a közeli választáskor 7000—8000 fizetéssel elvárunk és a kire a városnak égető szüksége van: a polgármestertől kérjen tanácsot, vagy esetleg járjon el korteskedni?...

Hiszen a város azért tartja a főorvost és a főmérnököt, mert tudja, hogy a tanácsban ezen eminens helyekre nincsen és nem is volt szakember! Talán csupán azért, mert mint eddig a főmérnöknek sokkal kisebb a fizetése mint a polgármesteré? — Elég sajnós, hogy ez így volt!

Kérem tehát polgártársaim nevében: több függetlenséget biztosítani a hivatottaknak és rövidebbre megkötni a szabad kezét a hivatalnokoknak.

Presbyteri közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, december 20.

Tegnap d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház presbyteriuma a konzisztorialis épület nagy tanácstermében közgyűlést tartott.

A gyűlés lefolyásáról, melyen Kiss Áron püspök és Sz. Szabó László elnökök, tudósítónk a következőket írja:

Gyűlés megkezdése előtt Kiss Áron püspök köszönte meg hálás szavakban a presbyterium azon impozáns öröm nyilatkozatát, melyben öt 80-ik születésnapja alkalmából részesíté. Mely hálával borul le — ugymond — a Mindenható előtt, ki oly sok jóban részesíté őt. (Lelkes eljenzés) Áldását adja a presbyteriumra, melylyel utolsó perczéig együtt kíván munkálni egyháza javára. (Eljenzés.)

Majd előterjeszti Simonffy Imre főgondnok elnöktársának — kit elfoglaltsága akadályozott a megjelenésében — azon indítványát, hogyha ez év nyugvóra száll, az új, a millennium évének küszöbén konditassanak meg az összes harangok, hirdetőn az Ur dicsőségét. A hívek pedig boruljanak le ennek hallatára és küldjenek buzgó imát az egekürához, ki megengedte nekik érniök a magyarság ezer éves fennállását.

A közgyűlés tagjai tetszéssel fogadták az életrevaló indítványt s így az határozattá lett.

A mult közgyűlés jknyvének hitelesítése után olvastatt az esperes 816 sz. körlevele, melyet a domesticai járulékok behajtása tárgyában intézett a presbyteriumhoz. Kiják a közalapi bizottságnak elintézés végett.

Somogyi Pál főjegyző előterjesztette az egyházi számvéző elkészített munkálatait az 1895. évi domestica kivetése tárgyában, melyet azon előadói javaslattal látott el, hogy mivel ez évben már ugys sokat késett e munkálat elkészítése, a szokásos megreklamálhatási határidő rövidítették meg és csak a lapok utján legyen meghirdetendő.

Kiss Albert, Kovács József, Némethy Lajos, Jenei Miklós és mások felszólalása után a megreklamálhatási határidő fentartása és a házankénti meghirdetés mellett döntének.

Olvastatt ezután Dávidházy János esperes 842. számú levele, melyben válaszal a presbyterium 460 sz. végzésére, melylyel az tudvalevőleg a papválasztás megfélebbezésének elbiralására delegált bíróság kiküldését kérte. Az esperes kijelenti, hogy a presbyterium kívánságát nem teljesítheti, azzal indokolván ebbeli elhatározását, hogy tulajdonképpen majd csak az egyházmegye fogja megállapítani az érdekeltséget.

Ellenben felhívja a presbyteriumot, hogy az ideiglenes egyházmegyei bíróságba, mely folyó hó 30-án tartja ülését Debreczenben, küldjön két tagot e bíróságba.

Ez ideiglenes egyházmegyei bíróság fog dönteni a papválasztás ügyében, tárgyalás alá vevén a két egyházmegyei kiküldött megtartott vizsgálatáról szóló jelentését.

A presbyterium Szinay Gyula orsz. képvis. és Kovács József presbytereket küldi

ki a bíróságba, fentartván az elnöknek az intézkedhetést, az esetleg szükséges helyettesítésekre.

A mult közgyűlés által megválasztott. Pongó Lajos helyettes árvagondnok, ezen állásáról lemondván, a beteg Szűcs László árvagondnok helyettesítése továbbra is szükségeltetvén, ideiglenesen Kató Lászlót választják meg ez állásra 40 forint havi tiszteletdíjjal.

Kiss Áron püspök átirata került ezután napirendre azon ismeretes konfliktus ügyében, mely Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő és az ev. ref. egyház között keletkezett. A tanfelügyelő ugyanis egy felső leányiskola, mint az összes elemi iskolákra vonatkozó adatokat bekérte az ev. ref. egyháztól, mely azt természetesen, minthogy a kérelem autonomiájába vágott, vonakodott kiadni. Ez ügyben már az egyházkerület is intézett felterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, ennél fogva a presbyterium elhatározta, hogy addig ez ügyben nem határoz, míg a miniszter a felterjesztésre nem válaszol.

A központi szervező bizottság előterjesztésére az árvaügyi bizottság szabályzatát az eszközölt módosításokkal együtt elfogadják.

A tanító-testület kérvényezésére, mely az iskolaszék is jóváhagyó javaslattal terjeszt a presbitérium elé, elhatározzák, hogy az összes elemi iskolákban szombaton délután az előadók nem tartanak meg. E helyett szerda délután tartanak egy órával többet.

A városi közigazgatási bizottság átirata keltett ezután nagyobb vitát. A közigazgatási bizottság ugyanis egyenesen ráirt az iskolaszékre, melylyel pedig nem közvetlenül érintkezik, hogy az iskolát mulasztók büntetéspénzenek hova fordításáról az iskolaszék tegyen a tanfelügyelőhöz jelentést.

Az iskolaszék azzal terjeszti a presbitérium elé az átiratot, hogy a közigazgatási bizottság e kívánsága nem teljesíthető.

Jenei Miklós szerint az autonomiába mélyen belenyúl a közig. bizottság e kívánsága.

Kiss Albert vissza kívánja adni az iskolaszéknek, hogy javaslattal lássa el előterjesztését.

Némethy Lajos azt mondja, hogy az iskolaszék nem tartotta teljesíthetőnek ezt. De különben is az eddig gyakorlattal ellenkezik.

Kiss Albert megkivánná határozni, hogy jelen esetben mit kell tennünk és gondoskodnunk kell jogorvoslatról.

Sz. Szabó László is vissza kívánja adni az iskolaszékhez javaslattétel végett.

A közgyűlés is ilyen értelemben határoz.

Az ipariskolai tanítóknak 50—50 frt fizetést folyóvá tesznek.

Nagy Ida ispotályi óvónő mellé segéd-óvónő alkalmazását havi 20 frt fizetéssel elhatározzák és megbízzák Némethy Lajos és Kóth Kálmán lelkeseket, hogy alkalmas óvónőről gondoskodjanak.

Hajdu Gyula városi tanácsnok törlés iránti, valamint Pellet Sándorné kölcsön iránt beadott kérvényei kiadatnak Kovács Józsefnek, az egyház ügyészének elintézés, illetve javaslattétel végett.

Kohn Adolf azon ajánlata, hogy a Galgóczy-féle ház háta megett levő s az egyház tulajdonát képező két darab telket 3000 frtért akarja megvenni, visszaküldetik a gazdasági szakbizottsághoz, javaslattétel végett.

Több apróbb ügy elintézése után a közgyűlés kevéssel hét óra előtt véget ért.

Az „alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat“.

— A tegnapi közgyűlés. —

Debreczen, december 21.

Az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat tegnap délután három órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését gróf Szapáry György társulati elnök elnöklété alatt.

Az ülés megnyitása előtt elnök bemutatja a társulat új igazgatóját, Szögyényi Jánost Bernáth István örvendő Szögyényi.

15861

megválasztásának, mert benne a társulat oly erőt nyert, ki minden bizonynyal buzgólkodással fog hivatásának megfelelni.

Szögyényi János az új igazgató megköszöni a beleje helyezett bizalmat és igéri hogy teljes odaadással fog működni a társulat érdekében.

Elnök ezután konstatálja a közgyűlés, határozatképességét s a jegyzőkönyv vezetésével Tóth Pal tolnokot bizza meg; hitelesítésére pedig felkéri Váradi Szabó Lajost és Koszorus Lajost.

Az elmúlt évről szóló terjedelmes jelentését ugyancsak tudomásul veszi a közgyűlés.

A számvizsgáló bizottság jelentése szerint a múlt évi pénzforgalom 3173 frt 72 krt tett ki. Készpénz vagyon volt 2404 frt 59 kr, kiadás 1150 frt. A tiszta vagyon 1894. végén 254 frt 57 krt tett ki.

Koszorus Lajos a számvizsgáló bizottság nevében szólal fel. Lendületes beszédében biztosítja a közgyűlést, hogy mindig a társulat érdekében fognak működni.

A jövő évre előirányzott költségvetés összege 18880 frt.

A foganatba veendő munkálatok megálapítására nézve javasolja a választmány a közgyűlésnek, hogy a célba vett munkálatoknak vállalat útján leendő biztosítása érdekében utasítsák a társulati igazgatót, hogy külön földmunkálatokra és külön a műtárgyakra külön zárt ajánlati versenyt tárgyalást tartson a társulat helyiségében. A közgyűlés a választmány javaslatát elfogadta.

A jövő 1895-ik évre a számvizsgáló bizottság tagjaiul megválasztották a regiek, névszerint Koszorus Lajos, Vágó Andor, Fischer Ignác, Póttagokul: Szenessi János, Németi Sándor és id. Kuczik Gábor.

Még néhány apróbb ügyet intéztek el, mire a közgyűlés véget ért.

Gyűlés végén Simonffy Imre kir. tan. polgármester, társulati alelnök indítványozza, hogy a társulat kultur főmérnökének Vinnay Gézának buzgó működésért a közgyűlés köszönetet szavazzon. A közgyűlés az indítványt elfogadta.

Színház.

Goldstein Számi. Kövessy Albert vidéki színész vaudevilljára vonatkozólag már elmondottuk nézeteinket, most csak a tegnapi előadásra s annak is csak egyik jelenetére térünk vissza. A harmadik felvonás azon jelenetében, mikor Goldstein ur és Toncsi kisasszony a francia négyest járják a színen, ifj. Nemeth (Goldstein Számi) a kolonban olyan gyalázatos és szemérmellen mozdulatot tett a partnere (Margó Zelma) felé, hogy arczunkba kergette a vért. A karzat röhejébe a parquette közönség megbotránkozása vegyült; a hölgyek közül többen eltávoztak, s a párholyokban, a kik történetesen odatekintettek, felre kapták a fejüket. És a rendőrtisztviselők nem vették észre ezt? A közérkölciség, a közszemérem nevében emeljük fel tiltakozó szavunkat az ilyen nyilvános botrány ellen, melynek tegnap este a debreczeni színház közönsége tanuja volt. Utóvégre is a közönség nem azért jár színházba, hogy megbotránkozzék azon a gyalázatos támadáson, melyet a közérkölciség s a közszemérem ellen intéz a színpadon Goldstein ur!

Heti műsor. Vasárnap Bányamester operette, Schail Emma harmadik fellepésével, páratlan bérletben. Hétfőn Dolovai nábob leánya, Herczeg színműve páros bérletben. Kedden tekintettel karácsony estéjére, előadás nem lesz. Szerdán karácsony első napján Szent-Iván éji átom, Shakespeare vigjátéka páratlan bérletben. Csütörtökön karácsony másodnapján Felhő Klári Rátkay népszínműve T. Ellinger Hona fellepésével. Pénteken bérletszünetben leszállított helyárrakkal Varázsfátyol, látványosság. Szombaton Böregér Strauss operette páratlan bérletben. Vasárnap Siroki románéz, Abonyi Lajos népszínműve, páros bérletben.

Előkészületek a jövő hétre. A színházi művezetéség a következő darabokat tüzte ki előkészületekre: Velencei kalmár,

Shakespeare tragédiája; Színházi képtelenségek, bohózat; Dobó Katicza népszínműve; A Notre dam-i torony harangozója, rém dráma; Brigitta (La dote Brigitte) Roger Viktor operetteje.

Irodalom és művészet.

Vajda János könyve. Az első magyar poéták vezére Vajda János most adta ki költeményeit a Franklin társulatnál. Addig is, míg ezt az irodalmi eseményt képező könyvet érdeme szerint méltatjuk, mutatványul közöljük belőle mély filosofiával megírt szép költeményt lapunk mai számának mellékletén.

E. Kovács Gyula költeményel. A kitünő, kolozsvári színész épp olyan kitünő poéta is, s nemcsak nagy szerencsével forgalja a tollat, hanem ugyanolyan sikerrel is. Ma már az elsők között foglal helyet, s széles Magyarországon mindenütt, olvassák verseit. Most ismét egy kötet verset gyűjtött össze, melyből mutatónak közöljük ezt a gyönyörű verset, mely élénk világot vet a lelkére és gondolatvilágára.

Az én zászlóm!

Szentül hittem választottim szavában,
Csak az eszményt, örök-szépét imádtam,
Mire nem e fényes zászló ihletett,
Izony fogta attól el a szívemet.

Ma ledulva minden a mit szerettem,
Az oltárok ledőltek a szívekben,
Hamis istent, bálványt hajszol az ember,
Az én régi fényes zászlóm ma, — megver.

Égrenéző, napsugaras szelleme,
Ma, még tán az egeknek se kellenek.
Szent a szenny is; zűg az érdekáradat,
Belevesz, ki úszva, reá nem tapad.

Én nem uszom; veszszek bár; de kitérek,
Régi, széthullt, fényes zászlóm hívének,
Rongyaiba göngyölgetem a lelkem,
Ugy halok meg, ahogy éltem, szerettem.

Az anyakönyvi hivatalból.

(Születtek decz. 20.)

Szentpétery Gábor (László ref.)
Mészáros József (Erzsébet ref.)
Csengeri Róza (Róza ref.)
Liner Salamon (Piroska izr.)

Ujdonságok.

* Isteniszteletek. Folyó hó 22-én az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban Szilágyi Imre s. lelkész, a kis templomban Dicsőffy József lelkész a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az ispotály templomban Ferenczy Imre s. lelkész. Az ágost. hitv. ev. templomban Vasárnap d. e. 10 órakor Materni Lajos lelkész, decz. 23-án vagyis hétfőn d. u. 4 órakor karácsonyfa-ünnepély. Az ünnepeken: Karácsony első napján d. e. 10 órakor istenisztelek, után offertorium a lelkész javára és urvasora osztás. Délután 3 órakor egyházi beszéd. Karácsony második napján d. e. 10 órakor istenisztelek, annak végeztével urvasora-osztás. Délután 3 órakor ima. Az isteniszteleket tartja Materni Lajos lelkész.

Papválasztás ügye az egyházmegyé előtt. E hó 30-án ül össze Debreczenben az időközi egyházmegyei bíróság, me-

lyen a két egyházmegyei kiküldött Biber József és Fráter Barnabás egyhm. jegyzők megtartott vizsgálatukról szóló jelentését tárgyalják és döntenek végérvényesen, ha csak azt is meg nem fellebbezik. Mint hírlík, e bíróság Dávidházy János esperes, Nadányi Miklós egyhm. gondnok elnöke alatt fog működni. A debreczeni presbyteriumot Szinay Gyula orsz. gyűl. képviselő és Kovács József presbyterek fogják képviselni.

* A millennium és a debreczeni ev. ref. egyház. Tegnap ily czímen megjelent ujdonságunk visszhangjaul — következő érdekes sorokat vettük Kalocsai Róza ó nagyságától, lapunknak egyik legbuzgóbb külső munkatársától: Igen tiáztelt Szerkesztő Ur! Becses lapja, a »Debreczen« tegnapiszámában olvastam ama kis rövid tudósítást, hogy valaki indítványt szándékozik tenni az 1896. év beálltával: hogy éjféli tizenkét órakor szólaljanak meg a templomokban a harangok és zugva hirdessék Istennek rendkívül való kegyelmét, ki ezer éves életet adott a magyarnak és megengedte nekünk, hogy a második ezer évet mi, éppen ez az ember ölt megkezdhesse. Adjunk hátat tehát az elmúlt ezer évert és kérjük áldását Istenünknek a megkezdett ezer évben is a magyarrá. A hívek értesíttessenek erről, hogy imádsággal kezdhessek meg az újkort. Bárkinek agyában szülemlett meg e dicső, e fenséges eszmeáldva legyen érte! — arra kérjük mi, kiknek e kis rövid tudósítás könnyeket, a meghatottság, a lelkesültség könnyeit csalta szemünkbe, arra kérjük: terjeszse ki e gondolatot, bővebbre: ne csak zugjanak fel a harangok hirdelve az új kor megérkezését, hanem hívjanak bennünket a fényesen kivilágított templomokba és ott az éjféli óra első kondulására zendüljön fel hatalmasan az egy szívből és szájból jövő ének: »Isten áld meg a magyart« harangzugás, orgona bugás mellett és jöjjön utána ékesen szóló papjainak lelkesült imája, mely enynyira mindnyájunk lelkéből fakad, hogy az Ur bizonyosan meghallgatja azt. . . És azután . . . Templomból kijöve, legyen valahol alkalmas helyen társas összejövetel — mert hiszen kinek jutna eszébe ilyen lelkesült érzelmek között alvás — de ne száraz — csupán férfiak által tartott bankett, hanem mindnyájunk részvételével, kinek kedve és módjában áll ott lehetni, — nekem magamnak sok leányom van kiknek örömet szívökbe vésném ez emléket; és hallgassuk ott a Rákóczyt mely most kétszeresen helyén volna; vigaszunk volt a múltban, reményünk a jövőben. Határtalanul örülök, hogy e gyönyörű gondolat Debreczenben szülemlett meg elsőben. Nem kétlem, hogy visszhangra talál egész országunkban. Kiváló tisztelettel Kalocsai Róza.

Elhasztott ülés. A folyó hó 23-ára hétfőre hirdetett jog és pénzügyi bizottság ülését bizonytalan időre elhalasztották, mivel a főispán a megyei tisztújításon levén elfoglalva, nem jelenhetik meg a gyűlésen.

Árva árvaszék. Ugyancsak lehet az árva jelzöt raruházni Debreczen sz. kir. város árvaszékére, melynek rengeteg ügyeit jelenleg három árva ember látja el, kik a sok munkába majd megszakadnak. Beke Mihály 1893-ban történt elhalálózása óta nem töltötték be az árvaszéki elnöki hivatalt, hanem vártak az új szervezet életbeléptetésére, a mikor vagy az alpolgármesteri állással kötik össze, vagy pedig külön tanácsosi állást szerveznek az árva árvaügynek elintézésére. — E helyett boldogult Öry Samuel árvaszéki ülnökkel helyettesítették az árvaszéki elnököt, ki hosszú két éven át csak vasszorgalmával és a legnagyobb buzgalommal tudta elvégezni az elnöki egygyüttes teendőket. Az ő elhalálózásával most az árvaszéknek sem elnöke, sem helyettes elnöke, sem második ülnöke nincs és a főispán urnak eszébe siucs a hiány pótlása. Csak nem akarnak tán az államosításig várni?

* A kereskedelmi és iparkamara tegnap délután tartotta 5 évre történt újraalakulása után első rendes közgyűlését, melyen úgy a bel, mint a kültagok oly nagy számban jelentek meg, hogy befogadásukra a tanácssterem alig volt elegendő. — Szabó Kálmán elnök üdvözlő beszédében a megjelenteket az ülést megnyitottak nyilvánítja. Ezután nagy figyelem közt lendületes beszédben adta elő azon elveket, melyeknek mint kamarai elnök, megvalósítására fog törekedni azon szempontokat, melyek működésében vezérelni fogják. — De legfőbb törekvése lesz ezen új állásában a kereskedelem és ipar fejlesztésére való törekvés mellett, a kamara területe kereskedő és iparos osztályának érdekeit hiven és lelkiismeretesen támogatni. Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után Mayer Emil és Serli Ede mondtak a közgyűlésnek köszönetet aelnökké történt megválasztásukért. — Dr. Király Ferencz kamarai titkár üdvözlö az új kamarát és a tisztviselői kar nevében is odaadó munkásságot és tevékenységet ígér a jövőre nézve is. Ezután Sesztina Lajos volt kamarai elnöknek — a miniszteri jóváhagyásnak fenntartása mellett — a közgyűlés a felmentvényt egyhangulag megadja. A volt elnök erre érzékeny szavakban bucsuzik el a kamarától, melynek élén husz évig működött s előre haladt korára való hivatkozással tagtársainak támogatásáért köszönetet mondva, a kamarai tagságról is lemond, mire Dr. Király Ferencz és Kovácsy Zoltán mondanak köszönetet a volt elnöknek. — A tárgyalás további folyamáról csak a legfontosabb ügyeket említve fel, közöljük, hogy a kereskedelmi és iparkamara az 1894 évi számadásokra vonatkozólag a felmentvényt megadta. A kamara 1896 évi költség előirányzata 18614 kiadással és 21545 forint bevétellel összeggel megállapított. A kamara kerületében eddig 3000 forinttal segélyesen kereskedelmi és ipariskolák jövő évi segély összege 4500 forintban állapított meg. Hosszas tanácskozást vett igénybe a kereskedelemügyi miniszter leirata, mely a kamarát az Ausztriával költendő kereskedelmi és vám szerződés tárgyában jelentés tételre hívja fel. A kamara kimondotta, hogy ha 1-ór a quóruma lejjebb szállítatik 2-ór a fogyasztási adók felszabadításának, 3-ór a vámjövendelmél Magyarország bonificatiója nagyobbított, 4-er, a nyers termények kivételének kedvezőbbé tétele eszközöltetik, 5-ór, a bank kérdésnek aképen való megoldása, hogy az a pörítés elvére fektetessék, 6-ór, a valuta rendeztessék, 7-er a mai szerződés lejártá a külállamokkal kötött szerződések lejárti idejével összhangba hozassák, ezeknek teljesítése mellett véleményezi az eddigi alapon a szerződés megújítását, ellenkező esetben pedig feltétlen hiva levén az önálló vámtérületnek, annak életbe léptetését óhajja. Végül Vágó Andornak kamarai pénztárnokká való megválasztásával kevésbé fontos tolyó ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

* A debr. iparos ifjuság önképző egyesületének vigalmi szász bizottsága minden lehetőt megtett már, hogy általa a hó 26-án a Bika szálloda disztermében tartandó balon résztvevő közönség elismerését a legnagyobb mértékben kiérdemelje. Tánczosok kellő számáról a szász bizottság garantiát nyújt. Tánczszünetek alatt a közönséget az egyesület dalköre fogja gyönyörködtetni, a legnagyobb precizitással betanult dalművek éneklése által. A szász bizottság holnap d. u. tartja utolsó nagygyűlését Kiss Sándor elnöklété alatt, hogy a netalán eddig még figyelmet került intézkedés pótlólag megtételhessék.

Megtelt anyakönyv. Az első anyakönyv megtelt. Október 1-től máig tartott, de végre ma az utolsó lapján is elanyakönyveltelet. Az esetről tudósítónk következőket jelent: Azon anyakönyvben, melyben a születéseket anyakönyvelik el, ma a 604-ik születést jegyezték be, ezzel megtelt.

* **Meghívó.** A Hajdumegeyi tankerület Gönczy egyesülete folyó évi december hó 27-én d. u. 4 órakor a debreczeni ev. ref. főiskolában a tanító képezdei igazgatói irodában választmányi, továbbá 28-án d. e. 9 órakor a megyeház közgyűlési termében évi ren-

des közgyűlést tart, mely gyűlésekre az alapító pártoló és rendes tagok tisztelettel meghívottak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Üdvözlő beszéd. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Központi bizottsági jelentés. 6. Tisztújítás. Debreczen, 1895. decz. 21. Váráshelyi József, e. titkár, Kovács Lajos, e. elnök.

* **Figurók mulatnak.** A debreczeni borbély és fodrász segédek egy érdekes eszmét pendítették meg. Ugyanis elhatározták, hogy január hó 19-én a Margit fürdőben egy még eddig szokatlan fényes jótékony czélú bált rendeznek közreműködésével a debr. iparos ifjak önképző egyesületének dalkörével és egybekötve egy igen érdekesítő tréfás tombolával. A rendezőség elkövet minden lehető, hogy azon az estén a Margit fürdő e czélra feldiszitett termét a művelt közönség találkozó helyévé varázsolja, meglepetésekben lesz a hölgyeknek egész sora, ugy szintén tetőző lesz a tréfás tombola is, a milyen még Debreczenben nem rendeztetett, és daczára a tombola jegy csekély árának, a mi 15 krba kerül, minden tombola jegynek nyerni kell, mert minden jegynek megvan a saját nyeresémi tárgya. Nyeresémi tárgyak a leghasznosabb és legdiszesebb kivitelbe lesznek, úgy hogy a közönség legnagyobb meglepedésére bizon számíthat a rendezőség.

Meghívó. A debreczeni izr. betegsegélyző és ápoló nőegylet 1896 január hó 4-én a „Bika”-szálloda disztermében zártkörű alarcos-bált tart. Belépő-jegy 1 frt. — Pályójegy 3 frt. (Pályóba lépőknek személy-jegyét is kell váltaniok.) Kezdeté 9 órakor. Felülfizetések a jótékonyczélra való tekintetből köszönettel vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Baum Miksa, Boross testvérek Schwarcz B. és Weisz Sándor uraknál. Pályójegyek a rendiségnél (Koszuth-u. 31.) kaphatók.

* **A debreczeni jótékony nőegylet gyűlése.** A debreczeni jótékony nőegylet 1895. decz. hó 22-én d. u. 3 órakor az árvaház üléstermében tartandó választmányi gyűlésére. Targy: 1. Intézkedések a balra. 2. Segélyezések. 3. Folyó ügyek. Sok pénz lenne megtakarítható, ha előforduló rosszulnétnél a megfelelő gyógyszer alkalmaztatnék. Egy kitünőnek bizonyult gyógy és házi szer a Vértes gyógyász. Ferencz-palinkája melynek ennélfogva egy házban sem kellene hiányozni.

x Ügyvédi, bírósági, végrehajtói, nyomtatványok u. m.:
Rendes értesítvény,
Értesítvény haszonbérletről,
Kielégítési biztosítási jknyv,
Kézbizetési iv,
Felhívás (tulajdoni igény érvényesítés),
Árverési hirdetemény,
Végrehajtási jegyzőkönyv,
Rendelvény,
Árverési jegyzőkönyv
100 egész ivenként 80 krért folyton kapható Hoffmann és Társa könyvnyomdájában, a főpostaváll szemben.

Táviratok.

Válság a világtőzsdén.

Budapest decz. 21. Az angol-amerikai viszály miatt óriási derout uralkodik a londoni tőzsdén. A tegnap esti utótőzsdén négyszáz ezer részvételyt dobtak a tőzsdére minden ok nélkül.

Montreal-ban valóságos panik uralkodik.

New-York-ban hat alkusz fizetéképtelen lett.

Az angol amerikai tőzsdéken uralkodó baisse a francia tőzsdére is leverőleg hatott.

Az európai többi tőzsdéken is érezhető volt a baisse nyomása,

Bécsben és Budapesten a tegnap esti utótőzsdén és a mai nap folyamán az osztrák hitelrészvények tizenöt forintra estek; a magyar részvények még több bel.

A budapesti tőzsdén ma valóságos fejvesztettség uralkodott.

Kihallgatás a királynál.

Budapest, decz 21. (A »Debreczen« ered. táv.) Ő Felsége ma d. e. általános kihallgatást tartott, melyen külföld fogadta Giess báró, új követségi attasét.

Natalia Belgrádban.

Budapest, decz. 21. (A Debreczen ered. táv.) Natalia kijelentette egy a nála tisztelgő küldöttség előtt, hogy végleg Belgrádban szándékozik maradni. E kijelentés jó benyomást tett a politikai körökre.

„Turris Eburnea”.

Budapest, decz. 21. (A Debreczen e. táv.) A budapesti karácsonyi könyvpiaczon az ideó a »Király«-on kívül egy másik nagy szenzációt keltő könyv jelent meg »Turris Eburnea« címmel. — A szenzációs regény szerzője Szerdahelyi Gyula hírlapíró, ki ellen most egy ismert operaiművész nő feljelentést tett a budapesti kir. törvényszéknél, mivel a regény hősnőjében őt rajzolta becsület-sértően. A budapesti kir. tvszék a tanuk kihallgatása után ma elrendelte a regény konfiskálását.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.90—92.
Uj buza őszre 1896.	7.18—20.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.28—30.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.15—15.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.51—52.

Bécsi gbontőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.25—26
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.56—58
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.45—48
Tengeri máj-jun.-ra	4.81—82

MILLENNIUM.

Bosnyákok a kiállításban. A bosznia hercegoniai országos kormányzóság nagy-szabású akcióit indított meg a jövő évi ezredéves kiállítás minél szélesebb körű propagálás érdekében. E czélra szervezett kiállítás iródája tömegesen terjeszti a röpiratokat ismeretős füzeteket bosnyák és horvát nyelven plakátokat függesztenek ki mindenfelé, az oda-való sajtót pedig folytonosan ellátják alkalmas közleményekkel, ismertetésekkel, kepekkel. A tömeges látogatás elősegítésére a bosnyák vasutakon ötven százalékos kedvezményt adnak, s vidékek szerint felosztva szervezik az egyes nagy kiránduló csoportokat, amelyeket mindig a kormányzósági tanács kiküldöttei fognak vezetni. Ezen felül a tanintézeteket, iskolákat, művelő-intézeteket csoportosan felhozzák a kiállításra.

1582

litára, s bizonyára a külföldieknek is érdekes látvány lesz egy két-háromszáz főnyi boszniai és hercegovinai kiránduló csoport, festői viselkedésben, keleties szokásaival. Hogy a mohamedánok is minél tömegesebben jöcsezenek Budapestre, a bosnyák kiállításán egy áscinica-t csinálnak, egy török konyhát, a melyben mohammedán szakácsok rituális ételeket főznek a törökök számára. Természetesen ebben a török konyhában a nagy közönség is megköstölhatja a török nemzeti eledeleket. A boszniai és hercegovinai kirándulásokat, körülbelül 20—25 csoportban Boszna-Bród, Dobrlin, Brika, Samac és Fiume vigállomásokról rendezik.

A közlekedésügy kiállítása. Nemcsak az ezredéves kiállításnak, hanem kétségen kívül Budapest fővárosnak is egyik leghatalmasabb, legdíszesebb palotája az a fényes csarnok, a mely a jövő évben a közlekedésügy kiállítását foglalja majd magában. Kupolája, ez az elmés formában és nagy építészeti tudással megkonstruált gyönyörű torony nemcsak tulmagaslik a kiállítás összes épületei fölött, hanem magasabb a város bármely tornyánál is. A méreteit legjobban illusztrálja, hogy Róna József szobrász művésznék a kupola alján elhelyezett gyönyörű géniusz csoportozatának egy-egy figurája öt méter magas, holott alulról nézve alig látszik embernagy alaknak. Olyan nagy ez a szobor csoportozat, hogy külön alapzást és tartó szerkezetet kellett a számára konstruálni, a mely szerkezetnek a középső oszlopa egy valóságos hatalmas hajó árboc. A csarnok maga 7000 négyzetméter fedett kiállító területet ad az ezredéves kiállítás arányait és teljességét legjobban illusztrálja, hogy ezen az óriás területen a közlekedésügy kiállításának magának alig tízedrésze fér el. Külön csarnokot kap mint ismeretes, a hadiengerészet, külön pavillont a folyam csatorna- és tőhajózás, ismét másikat a posta, táviró és telefon, két újabb pavillont a közúti járművek, diszhiutók és személyszállító kocsik és külön csarnokokban állítanak ki a M. A. V. gépgyára és a diósgyőri állami gyár. Így tehát magának a közlekedésügynek nyolc nagy pavillonja lesz, s még kiállítása lesz a szabadban is különösen a tavon, ahol a tenger és folyam hajózás csoportja állít ki felszerelt miniatúr hajókat.

Magában a közlekedési csarnokban a szárnyaskerek világanak változatos kiállítása lesz a domináló. Ide kerül a magy. kir. államvasutak méltó kiállítása, a mely bizonyára a külföld érdeklődését is nagy mértékben fogja kelteni. Kiállításra kerülnek itt: a vasutak engedélyezésére vonatkozó okiratok, s egyéb általános adatok; a magyar szent korona országai vasuti hálózatának térképe és a vasutak fejlődését feltüntető térképek; az alépítmények, földmunkák, hidak, viaduktok, alagutak fényképekben, tervrajzokban és modellekben; továbbá a felépítmények, érdekesebb pályaudvarok stb. a magas építmények, régi és új állomások, állomási felszerelések, gépészeti berendezések képekben, mintákban és részben eredetiben. Itt láthatók még a többek közt a műhelyberendezések, egy teljes személy és tehervonat, különféle kocsik (udvari, szalon, beteg szállító, alvó, étkező, konyha kocsik) lokomotivok stb.

Nagy érdekű rész lesz ennek a kiállításnak a modellek kiállítása. Lokomotivok, a legkülönféle szerkezetűek, teljesen hű, hajszálalig pontos miniatúr mintái ezek, olyan miniczius pontossággal megszerkesztve, hogy ha befűtik, pillanat alatt utra készen állhat egy arányaihoz mért gyorsvonattal. Egy-egy ilyen modell egy magában 15—20.000 forintba kerül, s nemcsak a szakembernek figyos tanulmány, de a laikusnak is kiválóan érdekes kiállítási tárgy. A közlekedésügyi csarnok tudvalevőleg állandó épületnek készült, s egyelőre még nem döntöttek a fölött milyen rendeltetése lesz a kiállítás után, Szó van róla, hogy a szabadalmi levéltárt helyezik el ebben a pompás palotában, de valószínűbb, hogy állandó vasuti kiállításnak marad majd, s azért már most olyan fényesen rendezik be a magyar államvasutak kiállítását, mintha az, az örökkévalóságnak volna szánva.

Somló Schaitl Emma felléptével.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet, 71. Páratlan bérlet 71.

Vasárnap, 1895. december 22-én.

A bányamester.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Zeller. Szövegét írták: Weszt és Held. Fordította: Márkus József; (Rendező Tiszay D.)

Nyílttér.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik, fekete fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) sat. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (274)—1.

KARDOS LÁSZLÓ

KOSSUTH-UTCZA.

Vászon- és kelengye raktára
dusan el van látva remek
női és férfi fehérneműekkel,
paplan és madráczokkal.

Selyem paplan

különlegességek

sintén kaphatók.

Tóth Sándor

Debreczen hid-várad-utca sarján.

Tisztelettel ajánlja még a régi termésű valódi érmelléki borait u. m.

1883-iki Bakator 1 lit. üvegekben	1.20
1885. — — — — —	1.—
1886. — — — — —	—80
1889. — — — — —	—60
1893. asztali 1 liter — — —	—40
1895. év homokkerti új bor — —	—30

valamint a legjobb orosz és karaván tea. Valódi ananasz Jamaika és Cuba rumot, s a legjobb kis üstön főzött baraczk, szilva és seprű pálinkát.

Friss fűszereket és főzelékeket a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel
Tóth Sándor.

LEGALKALMASABB karácsonyi és ujévi ajándékok

férfiak
részére

SCHWARTZ DÁNIEL

tajték pipametsző
és dohányzó eszköz
különleges üzletében, a Bika-
szálloda épületében kaphatók.

Cs. és kir. szab.

VIKTORIA kézi himzőgép

egyedüli képviselője

Neumann Lászlóné

kisvárad-utca 2110., hol mindenki ingyen
oktatást nyerhet.

Bel- és külföldi márvány, gránit és szyenit

sirköraktár.

Meghatalmazott

KISS MÓR kőfaragó-mester

DEBRECZENBEN.

Nagy-Várad-utca 2082. szám, (a megyeházzal szemben.)

A t. cz. kegyeletes közönség, úgy a butor-
szakmabeli t. iparos urak b. figyelmébe aján-
lom, hogy az eddig fentartott dusan berendezett
siremlék raktárhoz még a

BUTORMÁRVÁNY

RAKTÁRA és KÉSZÍTÉSE

rendeztetett be, mely itt olcsóbban szerezhető
be, mint a bécsi, budapesti vagy bármely más
hasonnemű raktárakból.

A n. é. közönség eddigi becses bizalmát
megköszönve és továbbra is kérve,

mély tisztelettel

Kiss Mór.

Karácsonyi ajándéku igen alkalmas
 uri divatcikkek,

valamint

báti ujdonságok, ing, nyakkendők
 és keztyük nagy választékban kaphatók

BÉKÉS LAJOS

uri divat üzletében.

 Főpiacz, Dr. Ujfalussy-ház.

 NAGY

Karácsonyi és Újévi Occásio!

HEIMAN és HALMÁGYI

női- és gyermek-felöltő áruházukban

DEBRECZEN, FÓTÉR.

Az idény előrehaladottsága folytán raktárunkon levő nagymennyiségű

kabát, bunda, cap, rádköpeny gallér, gyermekruha,

 szőrmeáruban:

persianer, astrachan, carocul, nyest, sealskin, susik,

Thibet, gallér, muff, sapka és colliert

feltűnő olcsó árak mellett

bocsátjuk nagybecsű vevőink rendelkezésére.

Legalkalmasabb

 AJÁNDÉK TÁRGYAK

Steiner és Wittmannál

DEBRECZEN, Főpiacz, főposta mellett.

12851

Karácsonyi
ajándékokul:

Női ruhaszövetek,
veledek, kötérek, kendők és egyéb
divatárúk

Gyenes Lajosnál
Városház alatt.

Butorok

szabott árak mellett, a leg-
olcsóbban, legnagyobb választék-
ban és szolid kivitelben csakis a

Killer Ede

dusan berendezett butorraktárban
kaphatók. Debreczen,
Dr. Ujfalussy-ház.

Legszobbb ajándéktárgyak
arany- és ezüstneműekben
olcsó árakban kaphatók,
karácsony és újévre
Blau Lipót Fiai
utóda
ékszerésznel, Debreczen.

Karácsonyi
és újévi ajándékok.

Kitünő minőségű szemüvegekkel és
más optikai műszerekkel a legjobb minő-
ségben a legolcsóbb árak mellett szolgál-
lok. Valódi amerikai szabályozott Goldin
órák, a 14 karatos aranytól meg nem kü-
lönbözthetők. Jótállásért kezeskedem.
szives partitogást kér

Offenmüller Antal

órász, ékszerész és optikus,
Kossuth-utca.

Úri és női divat raktár
Buzágh János
DEBRECZEN,
Kis templom-lazár sarkán.

Sirkövek

márvány, gránit, syenith, porphirben
stb., egyszerű és díszes kivitelben
tulhalmozott raktár miatt
gyári áron alól.

Kész raktár
mindenfélé butormárvány.

Boros I.

sirkóráktáros, Iparbank-
palota.

Általában

el van ismerte
hogya a legjobb és
legszobbb

férfi, fiu és gyermek ruhák

a legnagyobb választékban, az országban
a legrégebbi czégnél

Neumann M.-nél

Debreczen, a főpostával
szemben, kaphatók.

HELMAN és HALMAGYI
Tessék!
a tulajdali hirdetést elolvasni.
DEBRECZEN.

Bredeti angol és francia
divatszövetek.
Szolid árak. Modern szabás.
Gyors kiszolgálás.

Antal Vincze

férfi-szabó,
Főplacz, Teleky-utczával
szemben.

FALLER GYULA
Debreczen, Placz-utca 1901.
Dus raktár
URINÉ
és
NŐI
divatárúkban.

Kadetzky Józsefnél

bolti tüz következtében minden

fűszeráru,

ugyszintén a finomított italok,

tetemesen leszállított áron

végkiárultatnak.

Főter, Ranunkel-palota.

Schwarz M. L.
a főposta mellett.
Gyermek-
játékok
és mindenféle
ajándék-tárgyak
a legolcsóbb
árakban.

OTTHON.

Panaszra még a természethez,
Hol legsötétebb a vadon,
Föltárva keblemet, mely vérez,
Minden sebét fölszaggatom.

•Ti lenge fák, ti völgyek, halmok,
Ti nagsugáros ligetek,
Kik lekemet elringattatok,
Ti csalatok meg engemet!

Ti engemet fölnevelétek
Szent együgyűk, ártatlanok,
Oly nyílt szívűnek, őszintének,
Éppen miként ti magatok.

Táplálva csókkal, tejjel, mézzel,
Megtöltve csordultig, híven,
Az igaznak szeretetével
Gyanutalan, mohó szívem.

Nem sejtve hajh! hogy több leende
Nekem e jóból kevesebb.
Nem volna ütve most szívembe
Világ kezétől annyi seb!

Hogy tanítjátok a hazugság —
Szerencse-hajhász emberek
Ez általános tolvajkulesát!
Ha magatok sem értitek?

•Oh szent természet, szép szülőföld,
Feledtél volna bármi mást.
Csak ne egészen — a mi legfőbb —
A színelést, képmutatást!

S a lenge fák, a völgyek-halmok,
A napsugáros ligetek,
A réten legelésző barmok
Szeliden rám tekintenek.

És kérdik bus panaszzal eltelt
Beszédes néma szeneik:
Hát kellett a világra menned,
Nem jobb leende neked itt?

Vajda János.

Mi lesz a láncvirágból?

Irtó: Krudy Gyula.

A szamovár halkán duruzsolt az asztalon és József melankolikusan bámult maga elé. Kívül halkán, csendesen hullott a hó, fehérbe öltöztetve a házak fedeleit és az aszfaltot, hol nevetve járkáltak az emberek. A hó halkán hullott a földre, nesztelenül simultak egymás mellé a fehér pelyhek, ennek örültek úgy az emberek, akik többnyire bohók és ha együtt vannak, kacagnak mosolyognak mindig, mert az emberek csak mosolygó arcokat szeretnek maguk körül látni.

József az ablakhoz lépett és kibámult a fehér utcára.

— Vándor ballangók! — gondolta — nem hiszik, hogy egykoron elkövetkezék ama idő, mikor sirni fognak és keseregni...

József harmadik napja, hogy beiratkozott a teológiára. Az isten igéit készült hirdetni, és nem fog többé rózsaszínű nyakkendőket hordani, mert neki ezuttal komolynak kell lenni és nem gondolni többé a világi hiúságokra.

József hetedik gyermek volt és érezte eme szerencsetleaságnak összes gyötrelmeit. Az apja, egy falusi könjegyző, mikor az ő születésekor, megpillantotta a bölcsőben azt a czeklavörös kapálózó névtelent, rüználtan kezdett az ujjával dobogatni az asztalon.

— Józsefnek fogják hívni és pap lesz! — szólott határozottan. Az ágyban fekvő asszony sápadt arca megremegett egy pillanatra.

Hiszen ő a hetedik! Hát... Hallgattak csak a névtelen sivi ott néha egyet-kettőt, amint apró tüdeje megtelt a levegővel és vízszintű szemével értelmetlenül bámult maga körül.

És Józsefből papot neveltek. Míg a testvérei kacagva csintalankodtak az udvaron, neki a szobában kellett ülni és tanulni. Ez nem megy másképp.

— A jó pap holtig tanul. Hadd szokjon hozzá a tanuláshoz! szólott gyakran az apa.

Igy történt, hogy Józsefnek egy napon ugrálni keztek a betűk szemei előtt és az orvos üveget rendelt a szemére. József mikor először ieltette a szemüveget, nagyon szerencsés lennie érezte magát. A testvérei nevettek körülötte s ő leült az ablak mellé a könyvhöz s tanult tovább.

Pap lesz! — emlegették előtte gyakran a szülei.

És olyaa különösen hangzottak ezek a szavak a József fülében. Nagyon sokat gondolt utána. Pap lesz és mindenki megsüvegezi majd ha az utcán végig megy. Fekete lesz a ruhája, a kalapja, a kenélye. A tornáczon, hová majd reggelennként kiül tanulni, a vadszöllő között madarak fognak csicseregni, a nap oda csillan a könyve lapjára és ő majd bezárkózik az utolsó szobájába és ott tanul zavartalanul tovább, örökké. Lesz sok könyve s ha mind elolvastá őket, akkor újra kezdi. Örökké fog tanulni...

Istenem, pedig József nem szeretett tanulni. A kertre nyíló ablaknál mindig Gyakran ha nem vette észre magát, elmélázva nézett a kertbe le, hol télen fehér volt minden s az édes anyja rózsafái párosan, dideregve simultak egymáshoz a szalmaruhákban, nyárra és tavaszszal pedig zöldék voltak a fák s fülemile dalolt, a sövény között.

S egyszer midőn a fülemile ismét a sövény között dalolt és ő elmélázva támasztotta tenyereibe állát, a sövényen túl egy darab fehérséget pillantott meg. A fehérség soká látszott a sövényen át s József később látta, hogy a fehérség a Terka ruhája volt. Látta a Terka arcát, a mint a sövényen át leskelődve nézte őt kíváncsi nefelejtsszemével. József ezután a keribe járt le tanulni.

*

A nyáron történt, a kis kerti padon. Már este volt és a csillagok ragyogtak; a levegőben zümmögött az éji bogár és felettük a nyárfá ezüst levelei ép oly szerelmesen susogtak egymás között, mint ők.

Terka mondá: Elhagysz, József?
— El kell mennem, azt te jól tudod. Kenyér kell, hogy boldogok legyünk!
— De én meghalok addig!
— Azt ne tedd, Terus, mert meghasadna a szívem.

Egymáshoz simultak. Terus a József ölébe ült és a szívük egymás fölött kopogott. Teruska halkán mondá:

Nem teszem, József nem.
És József, mikor hajnalban megérkezett abba a nagy városba, hol neki ki kell majd küzdeni a kenyeret, sóhajtván bámult fel a levegőbe, a meszszegebe, hol már halványulni kezdtek az ég lámpásai a csillagok.

— És aztán nagyon másképp történt minden, hogy a József szülei gondoltak.

A napok multak. Nyár után jött tél. József egy nyáron beiratkozott a teológiára.

— Ir az édesapja.
— Fiam, tanulj, nehéz lett az élet, az emberek kiszagatják egymás szájából a falatot és a fegyvert, mivel védekezni lehet, csak egyedül a tud mány.

A József apja már akkor nem volt könjegyző.

Irt Teruska:
— József siess tanulni, mert meghasad a szívem utánad.

József tanult.

És ismét multak a napok. Tavasz lett. A levegőben sejtelmesen karikázott végig a szelő, virágok nyíltak s zöld lett a mező, a rét és József ezt nem láthatta. A kőfalak között nincs tavasz. Esténként gyakran szomorúan hagyta abba az olvasást. — Milyen szép lett most az ő kertjük. Zöld lett ott minden, mosolygó. Terus újra felölti fehér ruháját, melyről kék szalagok repülnek utána s nefelejtsszemmel mosolyognak.

A tanulás egyre nehezebb lett.

József egy napon eltűnt s eltűnt vele Terka is. Hová lettek, merre mentek, ki tudná. Elsodorta őket a szél, mint a láncvirág magvát, lehet talán a boldogság felé, vagy más

felé. A virágok nyílnak tovább a József kertjében, de a nagy poros könyvek egymáson hevernek a szekrényben s a fülemile dalára nem jelennek meg a sövény hasadéka között a Terus mosolygó szemei s kétszalagos fehér ruhája.

Az első hó.

Azok a kétségbeejtő módon szürke felhők, a melyek már hetek óta gubbaszkodtak az ég bolton, magukban hordozva a ködöt és az unalmat végre kinyíltak és csillogó fehér pikéket szórtak le a dermedő utcákra. Kora hajdalban ezüstös fátol szállt alá a földre s mire a verebek kirepültek fészkeikből, azt látták, hogy a fák csillogó zuzmarával vannak borítva.

— Itt a hó, itt a hó! — csiripelték, s fényes csőrüket odadördölték a galyakhoz.

— Itt a hó! — szólott a kis leány, mikor álomtól harmatos szemével kinézett az utcára. — Milyen szép, milyen tiszta, milyen csillogó! Ah, be jó lesz ismét szánkázni, korcsolyázni, hólapdázni.

— Itt a hó! szólott a gazdaember, s elégültlen mosolygott ki a fehér mezőkre. — Korán jött, — de legalább jó meleg takaró lesz a vetésre.

— Itt a hó! — sóhajtott fel a vénülő leány, s homlokával a jégvirágos ablakhoz támaszkodott. — vajjon kapok-e férjet ezen a farsangon?

— Itt a hó! — sikoltott fel a fiatal aszszonyka, s dideregve simul a férjéhez — milyen jó, hogy itt vagyunk, ketten, a meleg szobában, e nem kell félnünk a vihartól, a jégtől...

— Itt a hó! — szólott a diák s esőndes megadással vizsgálva őszi kasátját. — Egy kis vattával még az idén is megteszi a szolálatot...

— Itt a hó! — kacagott a divathölgy s odafordult a szivarozó bankárhoz. — Tegnap gyönyörű prémes gallért láttam a kirakásban...

— Itt a hó! tapsolt a gyermek kövér kacsóival, — messze van még karácsony.

— Itt a hó! — sóhajtott a nagymama, s egy pillanatra letette a kötöttüket, — vajjon meglátom e még a tavaszt?

— Itt a hó! — szólott a koldusnő s összehuzta szellős rongyait. — Vajjon nem fogok-e megfagyni az éjszaka?

... A hó pedig hullt tovább, s ezüstös fehér kéreggel vontá be az utcákat és a mezőket.

Nem látszott ki alóla semmi szeenny, semmi folt. Olyan lett a föld, mint egy szerelmes leány homloka: tiszta, fehér és sugárzó.

M. F.

MUTATÓ TÁBLA.

Szerkesztőség hivatalos órák: d. e. 9-12-ig d. u. 2-5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 7-12-ig d. u. 2-8 óráig.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona“ a keresk. akadémia palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák: Délelőtt:

Hétfőn) 11-12 óráig.
Csütörtökön)
Kedden)
Szerdán) 9-11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:
Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

15861

Karácsonyi és ujévi
ajándék-czikkék.

Arany és ezüst ékszerek,

ugyszinte
arany és ezüst remontoir-órák,
valódi tajtékpipák és szipkák
és választékban

legolcsóbb árban
kaphatók

Hajdu István

ékszerésznél

a dohánytözsde mellett.

Legesimosabb
legzélszerűbb
és
legolcsóbb
karácsonyi és ujévi
ajándék
tárgyakat
ajánl

MOCSÁRY LAJOS üveg és porcelán kereskedő
a Bika szállóval szemben.

Nagy
választék
Ditmar
gyártmányu
függő
lámpákban
a legolcsóbb
árakban.

KÖHÖGÉS,
rekedség és elnyálkásodásnál
a torok és légzési szervek
MINDEN ZAVARAINÁL
melegen ajánljuk
E G G E R
kitünő hatásu
mellpasztilláit.
Kaphatók 25 és 50 kros eredeti do-
bozokban, minden gyógyszerárban és
nevezetesebb gyógy-fűszerüzletben.
Fő- és szétküldési raktár
E G G E R A. és FIAI
Nádor-gyógyszertára
BUDAPEST, Váci-körút 17.

Üzlet teljes felozslása miatt
hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

mélyen leszállított árak mellett

KISS LAJOS

női divat, vászon és rövidáru üzletében,

TISZA PALOTA.

Figyelmeztetés!

Tévedések és félrevezetések kikerülése végett a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a harmincz év óta fennálló cégünk alapító főnöke idős Dietrich Emil ur, ki az 1865-ik évben a Dietrich és Gottschlig cég neve alatt a székesfőváros első tea és rum üzletét nyitotta, a rész tulajdonos Gottschlig József úr elhunyt és az elhunyt törvényes utódjának, feleségének, a társ-szerződés értelmében a cégből való önként kilépése után, a

DIETRICH és GOTTSCHLIG

cég összes áru, üzletei és ingatlanai, fenti cég egyedili törvényes jogutódjaira

DIETRICH és FIA

csász. és kir. udvari szállítók (tulajdonosok idős Dietrich Emil és ifjabb Dietrich Emil) birtokába ment át.

Minden egyéb, fenti Dietrich és Gottschlig céggel semminemű összefüggésben levő egyének és ezek áru czimkéinek utanzatai elől az igen t. közönséget saját érdekében tisztelettel figyelmeztetni hátra vagyunk.

Kiváló tisztelettel

DIETRICH és FIA

ezelőtt Dietrich és Gottschlig

cs. és kir. udvari szállítók,

tea, rum, cognac és palaczkőr nagykereskedők
BUDAPESTEN.

Központi iroda: IV. Régi posta-utca 10. sz.

IV. Váci-utca 18. sz. „Peking városához”,
a korona kávéházzal szemben.

IV. Rígyó-tér 1. szám „A tea növényhez”,
VI. Andrássy-út 33. „Moszkva városához”,
Andrássy-út és nagymező-utca sarkán.

Átviteli pinczék és raktárak: saját telepükön X. Kőbánya, füzér-
utca 30. szám. (saját ház.)

Városi palaczkőrraktár: IV. aranykőz-utca 1. sz.

Telephon 61-18.

Sürgőnyozim: Dietrichi Budapest.

Közvetlen behozatal kínai, indiai és orosz Karaván teák Jamaica Antilla, Brazíliai, Cuba rumok, franciaia cognacok és különféle legfinomabb likörökből.

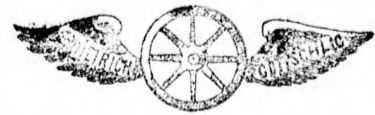
Kiválóan ajánljuk utóérhetetlen és 30 év óta közkedveltségnek örvendő tea vegyeteinket, mint: Mandarin-, Császár-, Moszkvai-, Király-, Victoria-, Peking- és Udvari vegyeteinket féltónként o. é. 3 frittól 12 frittig.

BRAZILIAI RUM

cégünk törv. védett különlegessége.

VEDJEGYŰNK

Származás kerék 1

Származás kerék 1

1 1/10 liter tartalmu palaczk frt 1.50

1/10 „ „ „ 1.25

1/10 „ „ „ 1.00

1/10 „ „ „ 0.75

Jamaica Rum, 1/10, 1/100, 1/10, 1/10 literes palaczkokban 20 krtól frt 6-ig.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Bizományi raktár Debr eczenben:
RAICS GYULA urnál

Az ondódon

a varga-utcai dűlőben 2 nyilas föld tanyával eladó, vagy bérbe kiadó, továbbá a Maes alatt 6 hold föld eladó, vagy kiadó.

Értekezhetni a Timár-utca 2288. számú háztulajdonosnál.

Világhívatás!
BAUR RUDOLF,
 Innsbruck (Tírol),
 szétküldési üzlete, Rudolf-utca 4.
 ajánlja az ő

valódi tiroli loden-szöveteket

urak és hölgyek számára. Kész állományok és eszköpenyek, teljesen vízmentesek, az ismeretlegesebb és legolcsóbb kivitelben.
 Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legdiszesebb
 alkalmi ajándéktárgyak,
 gyönyörű

függőlámpák

a legegyszerűbbtől, a legszebb kivitelig, valamint

kitűnő minőségű

és olcsó petroleum

LÁM SÁNDOR

üveg- és petroleum üzletében
 Főpiacz, Hatvan-utca sarkán.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismételadónak 20% engedmény.

Figyelmeztetés.

A t. cz. háziasszonyok b. figyelmét ezennel van szerencsém a Berger-féle **élesztőre** felhívni, melynek gyártmánya, a helybeli piacon már évek óta egyedül általam árusítatik, ugyanitt nálam beszerezhető kitűnő minőségű **pitlélt rozsliszt kenyérnek**, továbbá valódi **István-gőzmalmi buza-liszt**, finom **Jamaica** és **Cuba-rum**, legfinomabb **pecco és mandarin-tea**, **Görzi maroni**, nagyszemű boszn. **szilva, szilvaiz** (lekvár) és vékonyhaju **dió, tisztított mazsola** és válogatott **mandula**, ugye egyéb friss és jó minőségű **fűszer-árak** a legutányosabb áron

KOHN LAJOS
 Nagy-Hatvan-utca 1099., Mayer Ferencz-féle ház.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladónak 20% engedmény.

Nagymennyiségben
 egyes ruhákra finom
kelmemaradékok
 féláron.

BOROS TESTVÉREK

NŐI-DIVAT ÜZLETE

Óriási nagy

raktárunkat ápasztandó, elhatároztuk f. év december hó 1-étől karácsonyi ajándéknak is alkalmas következő cuikkeket le-szállított árakban ajánlani.

Dupla széles Casmir minden színben	Mtr. á	23 kr.
120 cm. " meleg tiroli kazán mintázott		27 "
Jó mosó posztó kitűnő szín- és minőségben		65 "
Meleg, fejre való kendők darabja		28 "

Nagy posztó kendők 1 frt 50 kr.

Férfi, női és gyermek meleg alsók, kestyűk és harisnyák.
 Selyem genília Echarpok és kendők, férfi ingek, gallérok, nyakkendők.

DEBRECZEN,
 Kossuth-utca 3. szám.

Kezdett és kész női
kézimunkák
 minden
 hozzá szükséges kellékekkel.

Kedvező fizetési feltételek mellett.

Hallatlan olcsó

● **Karácsonyi ajándék** ●

IK	Singer családi varrógép .	25.—
GR	Singer családi varrógép .	35.—
GR	Singer családi varrógép .	45.—
GM	Karika hajós	55.—

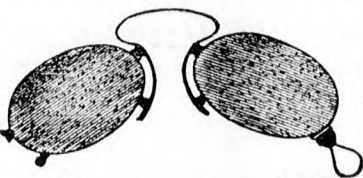
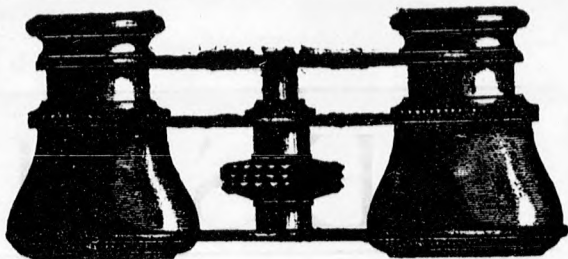
Karika hajós 65 forint.

Keszler A.

első debreczeni varrógép műszerész.
Törvényes Iparral egyedül.

**Karácsonyi és ujévi
ajándékok !
színházi látcsövek**

gyöngyház, elefántcsont, bőrfoglatban.

Katonai, vadász és táborig látcsövek leg-
nomább szintelenített üvegekkel. **Nagyító üvegek**
és **górcsövek.**
Diszes kiállítású

Aneroid légnyommérők

erem, ablak, fürdő és maximal hőmérők.
Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel, ajánlja tisztelettel

FISCHER JAKAB

látyszerész. DEBRECZENBEN, Főtér.

BOROK

még a phylloxera pusztítása előtt

beszerzett nagy mennyiségű
borgyűjteményemnek

raktárát lejobb szállítani óhajtom, e czélból a Swetits-házban levő pinczéből is
megkezdem az elárusítást és a ki az

Érmelléki borok fénykorát

élvezni óhajta, az tekintse meg e pince 300 hektoliter **baktorjait** a 60 as évek-
től a 80-as évek közepéig termelt **kitűnőségeit** e pinczében, ezenkívül Erdélyi
Badacsonyi, Hegyalja, Szegzárdi és más nevezetes bortermő vidékeknek különleges
fehér és vörös borait.

Együttal ajánlom a Dragotto és Szikszay-fele pinczéimben felhalmozott Érmelléki
és Erdélyi csemege- és asztali boraimat: ezen borokból üzletemben úgy palaczkok-
ban, mint kimérve mindig készletet tartok. jutányos árt és pontos kiszolgálást
biztosít

KACZ LAJOS
borkereskedő

Pinczéim délután 2-3 ig mindenkor megtekinthetők.

Tetemesen leszállított árak!

Nagyérdemü közönség!!!

A ki olcsó és jó kész férfi és gyermek ruhát óhajt vásárolni, az ne mulassza
el a **kész férfi és gyermek ruhák**

Versenycsarnokát

felkeresni, ahol is mindenkor a legnagyobb választék van.
Karácsonyi és ujévi ajándéku legalkalmasabb férfiaknak:

Schlafrok, Mencsikoff, elegáns Adriai öltöny.

Gyermekeknek: **Egész öltöny**, minden színben, **köpeny körgallérral** stb.

Steiner József

Debreczen, Főpiacz, Biederman-palota.

Tetemesen leszállított árak!

15861

PESTI HIRLAP.

Az új évvel *tizennyolcadik* évfolyamába lépő *PESTI HIRLAP* ma kétségtelenül a legnépszerűbb ujság Magyarországon. Ezt bizonyítja a magyar hírlapirodalom történetében eddig páratlan elterjedtsége, úgy hogy ma *legnagyobb példányszámban* jelenik meg hazánkban.

Nem lehet fényesebb bizonyítéka ennél amaz elvek helyességének, melyeket a *mindig szabadelvű és demokrata PESTI HIRLAP* kötetkezése óta oly kitartással hirdet.

A *PESTI HIRLAP munkatársai* közt Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi erői vannak. Korunk két legelső írója: *YÓKAI MÓR* és *MIKSZÁTH KÁLMÁN* a Pesti Hírlap rendes munkatársai.

YÓKAI MÓR évenként több regnyét ír a *PESTI HIRLAP* számára s azonfelül *tárcákat is* egész éven át; *MIKSZÁTH KÁLMÁN* országgyűlési karczolatai mellett, kisebb-nagyobb *elbeszéléseket, tárcákat és humoros apróságokat.*

KENEDI GÉZA (Quintus) magvas vezércikkei mellett, közkedveltségű tárcákban beszél meg a napirendre kerülő fontosabb társadalmi kérdéseket s napról-napra írott szerkesztői üzeneteiben oktatta mulattat.

A régebbi és újabb publicistái és írói nemzedék egész jeles gárdája szolgáltatja a Pesti Hírlap politikai és társadalmi *vezércikkeit, tárcáit* s a *kritikai és mulattató* közleményeket, míg az *állandó rovatokat* kipróbált hírlapírói erők vezetik.

A „PESTI HIRLAP“ az összes napilapok közt a leggazdagabb tartalmu, amennyiben naponként 20–24, ünnep- és vasárnapokon rendszeren 30–36 oldal terjedelmű.

A „PESTI HIRLAP“ kedvezményei előfizetői részére:

minden óra szóló zsebben hordható jegyzék- és határidő-napló.

A „PÁRISI DIVAT“

legszebb magyar (heti) divatlapot előfizetőink fele árban kapják.

a „Pesti Hírlap“ nagy képes naptára.

Minden előfizetőnek — még a legújabb belépőnek is, ha legalább két hónapra fizet elő — ingyen és bérmentve küldi meg a lap kiadóhivatala ez idén is a *Pesti Hírlap 1896. évi díszes nagy naptárát*, mely minden egyéb naptárt fölöslegessé tesz és felülmul minden más rendkívüli karácsonyi mellékletet, mert az előfizető *egész éven át hasznát veheti.*

A naptár *30 uagytió terjedelmű* s a tavalyinál még bővebb tartalmu.

A naptár *cimlapját* pompás kép díszíti, melyet *ROSKOVICS IGNÁC* jeles festőművész rajzolt.

A 9–10 ivnyi *szépirodalmi rész* a *Pesti Hírlap belső és külső munkatársainak* java dolgozatait tartalmazza. Ehez járul *33 képes oldal*, továbbá a) *naptári rész*, minden hónap mellé rovatos lappal, följegyzések számára; b) *budapesti czim- és névtár*; c) *fővárosi kalauz*, sok hasznos utmutatással; d) *mezőgazdasági tudnivalók* változatos összeállításban; e) *országos- és hetivásárok* legteljesebb jegyzéke; f) *sorsolási naptár, bélyegfokozati és pénzátszámítási táblázatok* stb.

Ennél teljesebb és gazdagabb tartalmu naptár ma valóban nem készül hazánkban.

A Pesti Hírlap előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyed évre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

A Pesti Hírlap és Párisi Divat:

Egész évre 18 frt. | Fél évre 9 frt. | Negyed évre 4 frt 40 kr.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld a

„PESTI HIRLAP“ és „PÁRISI DIVAT“ kiadóhivatala

Budapest, V. ker., Váci-körut 78. sz.

Goldstein Karolin

Miedergyarában
főpiacz, Huber-ház a Mik-
lós-utczával szemben min-
denféle **MIEDEREK**
mérték szerint olesó árak
mellett készíttetnek.
**Kész miederek igen
jutányos áron!**

Ditmár

**álló és függő lámpákat
villany égőkkel**

tulhalmozott raktár folytán
teljesen **gyári áron** árulom ki.

Minden nálam vásárolt
nagyobb függő lámpához egy
doboz

Sirius golyót

díjmentesen adok, mely golyók
által a lámpa nappali fényt ad.

Ifj. Pájer József,
DEBRECZEN.

A timár társulat kisvárad-
utczai 2093-ik számú házánál
az első épület akár magánla-
kásnak, akár koresmai helyiség-
nek 1896. május 1-től 3, vagy 6
évre kiadó. Értekezhetni lehet
iránta Nagy-péterfia-utca 963.
számú háznál, társulati elnök
Ekli Gábor urral.

A ki köhög

vegye a
hirnevesen elősmert és mindig megbízható

KAISER mell-czukorkát.

Serit köhögés, rekedtség, mellkatarr-
hus és elnyálkásodás ellen

Szamos nyilatkozat által legjobb és leg-
olcsóbbnak elősmerve.

Csomagokban á 10 és 20 kr.

Biztos hatást

gyakorolnak a bevált és nagybecsű

KAISER

Prominczli-Caramellái

étvágytalanság, gyomorfájás és el-
rontott gyomor ellen. Valódi csomagok-
ban Dr. ROTHSCHNEK V. EMIL
gyógyszertárában.

Vedjegy.

F E R E N C Z

Pálinka (sósorszesz),

Vértes gyógyisz-féle

használatban a leghatásosabb.

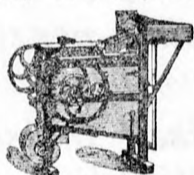
DEBRECZENBEN: Dr. Rothschnok E., Tóth Béla gyógyszer-
rész uraknál, a hol azonkívül raktáron vannak a sasgyógytár
világhírű gyógyszerei u. m.: Dr. Heuffel-féle gyomorescentia,
Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Injectio veget et
capsules vegetales, Bánáti növényedv, Herkulesfürdői
köszvényeszes, Autibetin, Dr. Heuffel-féle hajszesz, Lugosi
arcekenőcs, Dr. Heuffel-fél hajszővesztő kenőcs, stb.
kapható, valamint közvetlenül

Vértes Lajos

sasgyógytárában Lugoson 100 a.

Kukoricza-morzsolók.

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabonarosták,

Konkolyozók (trieurók):

kézi kezelésre való

Széna és szalmasztók

fekvően vagy kocsira szerelve

Takarmány-füllesztők,

Szállítható **takarék-főző-üstök** takarmány stb. részére.

Szeceksavágók,

Répa- és burgonyavágók,

Daráló k.

elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek

MAYFARTH Ph. és Társa

cs. és kir.

kiz. szab.

gazdasági

gépgyárában.

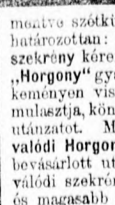
Bécs, III., Tabornstrasse 76 sz.

Arjegysek ingyen. — Képviselek felvételnek.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

mint azelőtt páratlanok a maguk ne-
mében; három éven felüli gyer-
mekek számára a legkedveltebb
karácsonyi ajándék. Olesók, mivel
sok éven át eltartanak és min-
dig kiegészíthetők és nagyobbít-
hatók. A ki ezen, a maga
nemében páratlan játék és foglal-
koztatásért még nem ismeri, az
rendelje meg az alant jegyzett
cégtől az új, gazdagon-illusz-
trált arjegyeket, mely bér-
meatve szétküldetik. Bevásárlás alkalmával
határozottan: **Richter-féle Horgony-Kőépítő-
szekrény** kérendő és minden egyes szekrény
„Horgony” arjegy nélkül, mint nem valódi,
keményen visszatartandó; a ki ezt el-
mulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű
utántzatot. Megjegyzendő, hogy csak a
valódi Horgony-Kőépítőszekrények tervszerűleg kiegészíthetők és hogy elnézésből
bevásárolt utántzat mint kiegészítés teljesen értéktelen volna. Azért csak a híres
valódi szekrények elfogadandók, a melyek 40 kr., 75 kr., 90 kr. egészen 6 frt-ig
és magasabb áron

a finomabb játékszerzetekben készletben vannak.

Új! Richter-féle Türelmi játékok u. m.: Ne oly hevesen, Columbus tojása,
Villámhárító, Gondúzó, Fejtörő stb. Egy játék ára 36 kr. — Csak a „Hor-
gonyyal” ellátott játék valódi!

RICHTER F. AD. és társa.

Eleő ceztr. magyar. ceász. és kir. szabadalm. kőépítőszekrénygyár.
Hoda és raktár: I. Németország 4. BÉCS, gyár: XIII/1 Hietzing
Rudolstadt (Thür.), Oltén, Rotterdam, London E.C., New-York, 215 Pearl-Street

15861

Kedvező alkatom! *Leszállított árak!*

egy divatos téli kabát szövet béléssel

7 frttől feljebb.

egy elegáns sima poszto kabát

9 frttől feljebb.

egy finom préselt Plüsch kabát

10 frttől feljebb.

egy vattirozott félrád angorával

15 frttől feljebb.

egy szörme caracul gallér

12 frttől feljebb.

egy jó meleg gyermek köpeny

3 frttől feljebb.

egy elegáns diszitett női kalap

2 frt 50 krtól feljebb.

Remek modell darabok félárban.

Rózsa Lajos

női divat-termében, Debreczen, Kistemplom-bazár.

